

Baal-Teshuva, J., Marc Chagall

Thursday 20 August 2009

Vanaf 1984 begon Benedikt Taschen met het uitbrengen van kunstboeken tegen bodemprijzen en groeide uit tot een van de meest succesvolle en unieke uitgeverij in de wereld. Ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de uitgeverij verscheen er een aantal speciale edities waaronder een prachtig boek over de schilder Chagall van Jacob Baal-Teshuva met een selectie van vele werken van de kunstenaar.

Baal-Teshuva werd geboren in 1929 en is een internationaal erkend Chagall-expert. Hij is auteur, criticus en tentoonstellingsmaker; studeerde aan de Hebrew University van Jeruzalem en de New York University. In 1951 ontmoette hij Chagall en was met hem bevriend tot diens dood.

Chagall (1887-1985) wordt ons chronologisch gepresenteerd. Hij werd geboren in Witebsk (Rusland aan de grens met Litouwen) en ging voor zijn vorming als kunstenaar naar St. Petersburg. Vervolgens vertrok hij zoals zoveel kunstenaars in die tijd naar Parijs (1910). In 1914 keerde hij terug naar Rusland en in 1923 weer naar Frankrijk. In 1941 week hij uit naar de VS en vestigde zich 1948 weer in Frankrijk, dat hij inmiddels als zijn ware vaderland beschouwde. Chagall was een meester in het kleurgebruik. Zijn schilderijen zijn vol mystiek en symboliek. Hij lijkt op de kubisten en de surrealisten en tegelijk is hij bij geen enkele stroming in te delen. Hij maakt een eigenzinnig gebruik van zijn thema's en motieven: hanen en violen, runderen en vliegende figuren, omgekeerde hoofden, Joodse elementen (uit het Chassidisme), Russische dorps- en stadsgezichten, de gekruisigde Christus als teken van naderend onheil (de witte kruisiging, 1938), bruiloften, ondersteboven geschilderde mensen en voorwerpen. Elke schildering is een vertelling, als het ware een gedicht. Men leest er een verhaal in. "Mijn schilderijen zijn mijn herinneringen." Chagall maakte niet alleen schilderijen, maar ook decorstukken en gebrandschilderde ramen. Hij ontwierp kleding en maakte mozaïeken en etsen.

Ik kende Chagall tot op heden alleen van de Chagall-bijbel en van de gebrandschilderde ramen in het Hadassa-ziekenhuis in Jeruzalem, die ik tijdens mijn Israëlreis bewonderde en die de twaalf stammen van Israël verbeelden. De mooie Taschen-uitgave en het vakkundig commentaar van Baal-Teshuva hebben mij inmiddels heel wat dichterbij de schilder en zijn werk gebracht. Het boek is opgedragen aan Ida Chagall (1916-1994). De dochter wijdde haar leven aan de kunst van haar vader. Aan het eind van het boek vinden we een chronologie.

Jacob Baal-Teshuva, Marc Chagall (1887-1985), Originele uitgave: Benedikt Taschen Verlag GmbH, 1998, Distributie Nederland 2008: Librero b.v., Kerkdriel, ISBN 978 3 8228 3133 5. Het boek kost Euro 10,- en heeft 235 blz.